

SPETSKOMPETENS INOM KOST OCH HÄLSA

Att få sitt energi- och näringsbehov tillgodosett är en mänsklig rättighet, oomtvistad och självklar. Sjukdom och där till kopplad medicinsk behandling kan försvåra eller omöjliggöra för den enskilde att täcka detta behov utan hjälp, samtidigt som sjukdomen i sig kan förändra behoven. Också sociala, psykologiska och kulturella faktorer kan påverka förutsättningarna för ett optimalt energi- och näringsintag. Detta sammantaget utgör grunden för dietisternas yrkesutövning.

Vi arbetar med människors grundläggande behov av energi och näring. Utgångspunkten är nutrition, som innefattar läran om energiomsättning och näringsämnen samt deras funktion i kroppen. Nutritionsbehandling är en viktig del i den medicinska behandlingen (SOS 2000:11). Patientens nutritionsstatus är av stor betydelse för prognos, vårdtid och risk för komplikation i samband med övrig behandling.

Dietisten uppfyller detta ansvar genom att följa den vetenskapliga utvecklingen inom området och genom att arbeta utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet.

VI BEHÖVER BLI FLER

Trots en ökande medvetenhet om kostens betydelse för hälsa och sjukdom är tillgången på dietist fortfarande mycket begränsad. Framförallt inom primärvård och kommunal verksamhet behövs avsevärda förstärkningar för att klara behoven.

I primärvården finns totalt ca 125 dietister i Sverige. Inom kommunal äldreomsorg finns det drygt 100 dietister på projektjänster finansierade med regeringens stimulansmedel.

Det skall jämföras med närmare 11.000 sjuksköterskor, 2.500 arbetsterapeuter och 1.300 sjukgymnaster.

Att anställa en dietist per kommun skulle kosta mindre än en procent av vad sjukdomsrelaterad undernäring kostar varje år.

www.drf.nu

LEGITIMERAD DIETIST

SPECIALISTEN INOM KOST OCH NUTRITION

Dietister är med stöd av akademisk utbildning, klinisk träning och legitimation unikt kvalificerade vid behandling och prevention av nutritionsrelaterade tillstånd.

Yrkeskompetensen utgör en syntes av kunskap beträffande näringslära, näringsbehov, livsmedel, livsmedelsval, matlagning och måltidsordning i kontexten av hälsa och sjukdom, och innefattar såväl psykologiska som fysiologiska faktorer.

DRF
DIETISTERNAS
RIKSFÖRBUND

ÖVERVIKT OCH UNDERNÄRING – TVÅ SIDOR AV SAMMA MYNT?

Världshälsoorganisationen (WHO) konstaterar att fetma (obesitas) och övervikt globalt har nått epidemiska proportioner. Mer än en miljard vuxna är överviktiga och minst 300 miljoner av dem klassas som kliniskt obesa. I Sverige har andelen med fetma ökat i alla åldersgrupper. Störst har ökningen varit bland unga kvinnor, 16–34 år, där andelen sexdubblats sedan 1980/81. Fetma och övervikt leder till oönskade metabola effekter och utgör därför en stor risk för kronisk sjukdom så som typ 2 diabetes, kardiovaskulär sjukdom, hypertension, stroke och vissa former av cancer samt hormonrubbingar.

Övervikt och fetma och därtill kopplad sjuklighet utgör en stor utmaning för hälso- och sjukvården. Både förebyggande och behandlade insatser är viktiga.

Sjukdomsrelaterad undernäring är ett kvantitativt lika omfattande problem. Det drabbar i första hand äldre då ålder i sig är den största riskfaktorn för sjukdom. Drygt 70% av äldre inom äldreomsorgen beräknas vara i riskzonen eller drabbade. Sjukdomsrelaterad undernäring leder till mer komplikationer, förlängda vårdtider, minskad livskvalitet och ökad risk för död.

I Storbritannien beräknas kostnaderna till 7,3 miljarder £/år, varav 50 procent handlar om gruppen 65+ där 10 procent beräknas vara drabbade. Det är lika mycket som hälso- och sjukvårdskostnaderna för övervikt och fetma tillsammans. Motsvarande beräkningar saknas för Sverige, men då andelen äldre i befolkningen är större, finns det goda skäl att anta kostnader i samma nivåer här. Trots höga kostnader och många drabbade är problemet undervärderat och underbehandlat .

Över- och undervikt är båda resultaten av en längre tids obalans mellan behov och tillförsel av energi och näringsämnen. Individuellt behovsanpassade hälsosamma matvanor, och ett ökat medvetande i befolkningen, tillsammans med bättre grundkunskaper hos bl a hälso- och sjukvårdspersonal skulle kunna förbättra situationen avsevärt.

DETTA KAN EN LEGITIMERAD DIETIST BIDRA MED

Dietister har specifik kunskap för att utreda och behandla nutritionsproblem. Inom kompetensområdet ligger att behärska olika nutritionsterapier samt att vägleda människor i hur näringsrekommendationer skall omvandlas till mat genom medvetna val av livsmedel och matlagningsmetoder.

Dietister utbildar andra yrkesgrupper inom hälso- och sjukvård, vård- och omsorg samt skola i dessa frågor, och fungerar vidare som en kunskapsresurs för vården när det gäller att etablera och utveckla goda nutritionsrutiner.

Dietister finns inom primärvård, i kommuner, inom statliga verk, livsmedels- och läkemedelsindustri samt inom forskning. De flesta arbetar dock inom öppen och slutna hälso- och sjukvård.

Dietister föreläser och utbildar olika grupper i befolkningen, t ex småbarnsföräldrar och idrottsledare när det gäller mat och hälsa.

Ökad specialisering, större vetenskaplig evidens och mer avancerade terapimöjligheter har gjort det möjligt att framgångsrikt hjälpa fler med livsstilsråd, prevention och behandling av nutritionsrelaterade tillstånd.

Forskning och utveckling, ett snabbt informationsflöde och stora kontaktytor utmanar, utvecklar och förnyar dietistens roll i tjugohundratalets svenska hälso- och sjukvård.

